

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/59/2022
Identifikačné číslo spisu:	6119332814
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6119332814.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne R Collectors s. r. o., so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 8/A, IČO: 50 094 297, zastúpenej Advokátskou kanceláriou RELEVANS s. r. o., so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 8A, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Alexander Kadelá, proti žalovanej O. Š., bývajúcej v S., W. XX/XX, zastúpenej JUDr. Peter Franko, advokátska kancelária s.r.o., so sídlom v Košiciach, Popradská 82, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Peter Franko, o zaplatenie 1.071,52 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice - okolie pod sp.zn. 20Csp/71/2020, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 7. októbra 2021 sp.zn. 3CoCsp/42/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. júna 2020 č.k. 20Csp/71/2020-136 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 1.071,52 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.072,52 eur od 21. júla 2018 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu proti žalovanej s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa a žalovaná uzatvorili dňa 5. novembra 2013 zmluvu o úvere, ktorú posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka. Žalovaná si neplnila povinnosti z tejto zmluvy a preto žalobkyňa 9. januára 2017 vyhlásila úver za predčasne splatný. Obranu žalovanej vyhodnotil súd prvej inštancie ako nedôvodnú, pretože aj keby zo strany žalobkyne došlo k porušeniu ustanovenia § 9 ods. 11 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), nemalo by to za následok nemožnosť mimoriadne zosplatiť úver. Žalovaná bola so splácaním splátok v omeškaní o viac ako 3 mesiace a žalobkyňa jej zároveň poskytla 15-dňovú lehotu na plnenie a upozornila ju na možnosť predčasného splatenia úveru výzvou zo 14. decembra 2016. Podmienky mimoriadneho zosplatenia úveru v zmysle ustanovenia § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka boli splnené. Súd prvej inštancie zároveň dospel k záveru, že pohľadávka nebola

premlčaná, keď v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka veta druhá začala premlčacia doba plynúť už odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú bol dlh zosplatnený. V danom prípade, ak žalobkyňa vyhlásila predčasnú splatnosť úveru 9. januára 2017 pre nezaplatenie splátky splatnej najneskôr v mesiaci 9/2016, premlčacia doba začala plynúť od splatnosti splátky splatnej k 20. septembru 2016. Žaloba bola súdu doručená dňa 13. júla 2019, teda ešte pred uplynutím premlčacej doby. Žalobkyňa si v konaní uplatnila iba rozdiel nesplnenej istiny úveru v sume 1.071,52 eur spolu s úrokom z omeškania od 21. júla 2018 do zaplattenia, súd preto žalobe ako dôvodne podanej vyhovel. Podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka priznal žalobkyni aj nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy vo výške 5 % ročne od 21. júla 2018, kedy sa žalovaná dostala do omeškania so zaplattením dlžnej sumy. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovanej rozsudkom zo 7. októbra 2021 sp.zn. 3CoCsp/42/2020 pripustil, aby na miesto pôvodnej žalobkyne do konania vstúpila obchodná spoločnosť R Collectors, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 8/A, IČO: 50 094 297, napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP) a žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania v celom rozsahu (§ 396 ods.1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP). Odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne, založené na správne zistenom skutkovom stave a náležite odôvodnené, pričom s jeho odôvodnením sa stotožnil v celom rozsahu a odkázal naň v zmysle § 387 ods. 2 CSP. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalovanej uviedol, že dohoda o predčasnej splatnosti úveru medzi zmluvnými stranami vyplýva zo samotného obsahu zmluvy o úvere uzatvorenej 5. novembra 2013 a to konkrétne z bodu 3.2. Postup pri mimoriadnom zosplatnení úveru vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. O splnení podmienok týchto zákonných ustanovení v prejednávanej veci svedčil obsah výzvy žalobkyne zo 14. decembra 2016 adresovanej žalovanej a následne aj výzvy z 9. januára 2017, ktorou žalobkyňa mimoriadne zosplatnila úver ku dňu 9. januára 2017. Samotná okolnosť, či žalobkyňa dodržala ustanovenie § 9 ods. 11 zákona č. 129/2010 Z.z. nemala vplyv na posúdenie splnenia podmienok pre mimoriadne zosplatnenie úveru. Pokiaľ žalovaná v odvolaní tvrdila, že výzvy zo 14. decembra 2016 a 9. januára 2017 jej neboli doručené, odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 366 CSP nemohol na tieto odvolacie argumenty prihliadať, pretože neboli uplatnené do vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie. Aj posúdenie námietky premlčania súdom prvej inštancie vyhodnotil odvolací súd ako správne, aj keď z obsahu výzvy zo 14. decembra 2016 bolo možné vyvodíť len to, že k 13. decembru 2016 je pohľadávka zo zmluvy o úvere viac ako tri mesiace po lehote splatnosti vo výške 1.484,46 eur bez toho, aby v tejto výzve bola výslovne pohľadávka uvedená. Odvolací súd nemal pochybnosť o tom, že mohlo ísť najneskôr o splátku splatnú v mesiaci september 2016, ktorá musela byť v tom čase viac ako tri mesiace po lehote splatnosti. Žaloba podaná na súde 13. júla 2019 tak bola podaná včas a nárok žalobkyne nebolo možné považovať za premlčaný. Rovnako sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej veci neboli splnené podmienky pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie v zmysle § 278 CSP, keď žalobkyňa okrem žaloby podala písomné vyjadrenie v rozkaznom konaní a vyjadrila sa aj k podanému odporu. Pokiaľ teda žalobkyňa žiadala, aby súd rozhodol v jej neprítomnosti, nemožno dospieť k záveru o naplnení podmienok pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie. Pre posúdenie procesnej nedisciplinovanosti strany sporu bolo bez významu oznámenie žalobkyne, že sa pojednávania nezúčastní z dôvodu hospodárnosti konania.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v jeho potvrdzujúcej časti podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP, pre porušenie práva na spravodlivý proces. Odvolaciemu súdu vytýkala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, keď odvolací súd nereagoval na jej odvolacie námietky. V odvolaní namietala, že ustanovenie bodu 3.2 zmluvy o úvere nehovorí konkrétne o podmienkach predčasnej splatnosti, ale odkazuje na obchodné podmienky, ktoré neboli ako dôkaz predložené v konaní a ktoré dovolateľka ani nevidela. Odvolací súd tak dospel k skutkovému excesu, pretože vyvodil záver bez opory v dokazovaní a tým dospel k excesu aj pokiaľ išlo o právny záver platnosti dohody o predčasnej splatnosti. Za ďalší exces odvolacieho súdu označila dovolateľka právny záver o tom, že podmienkou predčasnej splatnosti nie je dodržanie postupu podľa §

9 ods. 11 zákona č. 129/2010 Z.z. bez toho, aby sa zaoberal odvolacími námietkami dovolateľky. Odvolací súd priznal, že vo výzve zo 14. decembra 2016 nie je uvedená pohľadávka, pre ktorú došlo k predčasnému zosplatneniu úveru, následne však sám určil, o akú pohľadávku by sa malo jednať bez toho, aby tento záver mal podklad v skutkových zisteniach. Dovolateľka nesúhlasila ani so záverom odvolacieho súdu o nepremŕčaní uplatňovanej pohľadávky vo vzťahu k splátkam starším ako 3 roky od podania žaloby. Súd prvej inštancie uviedol, že premŕčacia doba sa vzťahuje k nesplatennej splátke k 20. septembru 2016, v oznámení zo 14. decembra 2019, ale poskytovateľ úveru neupozornil dlžníka na neuhradenie splátky k 20. septembru 2016. Keďže v oznámení nebola určená splátka, pre ktorú došlo k mimoriadnemu zosplatneniu úveru, nie je možné určiť počiatok plynutia premŕčacej doby. Za arbitrárny považovala dovolateľka tiež výklad ustanovenia § 278 CSP prezentovaný súdmi nižších inštancií, keď mala za to, že boli splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie v neprospech žalobkyne. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti tak, že mení rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietá v celom rozsahu a priznal jej náhradu trov konania, eventuálne, aby zrušil rozhodnutia oboch súdov nižšej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa k dovolaniu uviedla, že dovolateľka podpísala zmluvu o úvere a v bode 3.4 zmluvy vyjadrila, že sa oboznámila s dokumentami, ktoré tvoria súčasť zmluvy o úvere vrátane obchodných podmienok a súhlasila tak s ich obsahom. Notifikačná povinnosť podľa zákona č. 129/2010 Z.z. nie je totožná s povinnosťou veriteľa vyplývajúcou z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa uviedla, že bola v konaní aktívna a podotkla, že účasť strany sporu na pojednávaní nie je povinnosťou ale právom účastníka. Mala za to, že žalovaná v dovolaní vyjadruje predovšetkým svoj nesúhlas s právnym posúdením sporu súdmi, ktoré je však v danom prípade vylúčené z dôvodu majetkového cenzu v zmysle § 422 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhla, aby odvolací súd dovolanie žalovanej zamietol podľa § 448 CSP alebo ho podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu (por. 9 Cdo/72/2020, 9 Cdo/260/2021), nie strany sporu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je skôr reštriktívny výklad (por. 9 Cdo/72/2020, 9 Cdo/260/2021).

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolateľka prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je

dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. Dovolateľka tvrdila, že k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces došlo jednak nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý nereagoval na jej odvolaciu argumentáciu a ďalej tým, že právne závery odvolacieho súdu nemali podklad v zistenom skutkovom stave a boli vecne nesprávne.

12. K vzneseným námietkam dovolací súd vo všeobecnosti poznamenáva, že podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (por. 9Cdo/224/2021, 9Cdo/213/2021). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

13. Dovolací súd v prejednávanej veci nezistil, že by odvolací súd, či súd prvej inštancie rozhodol na podklade chýbajúcich skutkových zistení, ako to naznačuje dovolateľka. Z obsahu spisu, ako aj z obsahu rozhodnutia súdu prvej inštancie (viď bod 10 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie) vyplýva, že tak zmluva o úvere z 5. novembra 2023, ako aj obchodné podmienky pre úver boli predložené žalobkyňou v spore (viď č.l. 11 a 12 spisu) a ako listinný dôkaz súdom prvej inštancie vykonané a vyhodnotené (viď zápisnica z pojednávania z 22. júna 2020, č.l. 135 spisu).

14. Pokiaľ ide o námietku nedostatočného odôvodnenia súdneho rozhodnutia odvolacieho súdu, k tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

15. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

16. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd sa nezaoberal jej odvolacou argumentáciou a svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup nemožno považovať za neodôvodnený. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Zároveň sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle § 393 ods. 2 CSP.

17. Dovolací súd považuje za potrebné vzhľadom na námietky dovolateľky zdôrazniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania.

18. V danom prípade odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie vo svojich rozhodnutiach dostatočne a jasne vysvetlili, že povinnosť veriteľa v zmysle ustanovenia § 9 ods. 11 zákona č. 129/2010 Z.z. nemá žiadny vplyv na právo veriteľa mimoriadne zosplatiť spotrebiteľský úver a podmienky uplatnenia tohto práva veriteľa v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka boli dodržané (viď bod 28 rozsudku súdu prvej inštancie, bod 19 rozsudku odvolacieho súdu). Skutočnosť, že dovolateľka má na aplikáciu týchto ustanovení iný právny názor a namieta výklad podaný súdmi nižších inštancií, bez ďalšieho nemôže mať za následok nedostatok v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd tiež reagoval na odvolaciu námietku žalovanej, že neexistovala dohoda medzi zmluvnými stranami spotrebiteľského úveru o podmienkach predčasnej splatnosti úveru a to konkrétne tým, že odkázal na ustanovenie bodu 3.2 zmluvy o úvere, z ktorého uvedená dohoda vyplýva (viď bod 18 rozsudku odvolacieho súdu). Pokiaľ sa dovolateľka bránila tým, že obchodné podmienky, na ktoré zmluva o úvere odkazuje, neboli ako dôkaz predložené a súdmi nižšej inštancie vykonané, dovolací súd uvádza, že táto námietka je v rozpore s obsahom spisu a bližšie odkazuje na bod 13 tohto rozhodnutia.

19. Ostatné dovolacie námietky žalovanej (namietaný nesprávny výklad ustanovenia § 9 ods. 11 zákona č. 129/2010 Z.z., právny záver, či (ne)boli splnené podmienky pre mimoriadne zosplatenie úveru v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ako aj posúdenie námietky premlčania a určenie počiatku plynutia premlčacej doby) hoci ňou označené ako zmätočnosťná vada podľa § 420 písm. f) CSP, smerovali k právnomu posúdeniu sporu súdmi nižších inštancií; čo je ale vylúčené, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (por. R 24/2017). Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f) CSP (por. 9Cdo/248/2021, 9Cdo 73/2020, 9Cdo 121/2020).

20. Napokon žalovaná namietala arbitrárny výklad ustanovenia § 278 CSP súdmi nižších inštancií, ktorým došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, majúci za to, že súdy nepostupovali v zmysle tohto ustanovenia, hoci boli splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie v neprospech žalobkyne.

21. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovanej, pričom nedospel k záveru o jej dôvodnosti. Pri výklade ustanovenia § 278 CSP treba vychádzať z jeho celkového zmyslu, ktorým zákonodarca sankcionuje žalobcu vydaním rozsudku pre zmeškanie v jeho neprospech ako dôsledok procesnej pasivity žalobcu v sporovom konaní, ktorá spôsobuje neúčelne predlžovanie sporu. Aplikácia

citovaného ustanovenia je teda podmienená pasívnym správaním žalobcu a je podstatná aj pri úvahe súdu o závažnosti dôvodov neprítomnosti strany sporu na pojednávaní majúcich za následok vydanie kontumačného rozsudku. V prejednávacom prípade však na strane žalobkyne nie je možné hovoriť o pasívnom správaní, pretože hoci sa na pojednávanie nedostavila, svoju neprítomnosť ospravedlnila včas a žiadala, aby súd rozhodol v spore v jej neprítomnosti. Takýto postup žalobkyne je v súlade s princípmi sporového konania, pokiaľ by totiž na pojednávaní neboli preukázané jej tvrdenia, súd by v spore mohol rozhodnúť na základe princípov dôkazného bremena. Okrem samotnej žaloby ponúkla žalobkyňa súdu všetky listinné dôkazy nevyhnutné pre právne posúdenie sporu a vyjadrila sa k odporu žalovanej, nezostala pasívna, reagovala na protiargumenty žalovanej. Súd nižších inštancií rozhodli v spore na základe skutkového stavu zisteného z dôkazov predložených žalobkyňou, pričom nevzhladli dôvod pre vykonanie výsluchu strany sporu, či ďalšie dokazovanie, ktoré by si vyžadovalo prítomnosť žalobkyne na pojednávaní, pričom k vyhláseniu rozhodnutia došlo na prvom pojednávaní. Zo strany žalobkyne tak jej správanie nie je možné vyhodnotiť ako nezáujem o vývoj a priebeh konania, či účelové predlžovanie súdneho konania, teda pasivitu zakladajúcu na strane žalobkyne dôvod pre vydanie kontumačného rozsudku (por. II. ÚS 373/2020, III. ÚS 288/2021, III. ÚS 121/2021). Dovolací súd tak uzatvára, že v prejednávanej veci zo strany nižších súdov nedošlo k procesnému pochybeniu pri výklade ustanovenia § 278 CSP.

22. Na základe vyššie uvedeného dospel najvyšší súd k záveru, že žalovaná neopodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto jej dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné odmietol.

23. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.